

Zamyšlení nad postavením exekutorů při zpeněžování majetkové podstaty

Zahájení insolvenčního řízení nemá významné účinky jen vůči dlužníkovi a jeho věřitelům, nýbrž v řadě případů i vůči exekutorům. V souladu s ust. § 109 odst. 1 písm. c) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „insolvenční zákon“), výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty, lze nařídit nebo zahájit, nelze jej však provést. Odhlédneme-li v tuto chvíli od zákonných výjimek, exekutor tak od zahájení insolvenčního řízení musí ustát s prováděním činnosti vedoucí ke zpeněžení majetku, který náleží do majetkové podstaty dlužníka. Mohlo by se tedy zdát, že exekutoři v insolvenčním řízení zauímají nadále maximálně postavení přihlášených věřitelů.

V poslední době je však možné setkat se s exekutory v rámci insolvenčního řízení také při zpeněžování majetkové podstaty. Exekutoři zde vystupují jako organizátoři dražeb pro insolvenční správce, jakožto osoby s dispozičním oprávněním k majetkové podstatě, dle ust. § 76 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (dále jen „exekuční řád“). Je však takový postup správný?

Odpověď na tuto otázku je nutné hledat v ustanoveních insolvenčního zákona věnujících se zpeněžování majetkové podstaty. V souladu s ust. § 286 odst. 1 insolvenčního zákona lze majetkovou podstatu zpeněžit a) veřejnou dražbou podle zvláštního právního předpisu, b) prodejem movitých věcí a nemovitostí podle ustanovení občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí, c) prodejem majetku mimo dražbu.

Pokud jde o zpeněžení majetkové podstaty dražbou, pak insolvenční zákon přebírá koncepci zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále jen „zákon o konkursu a vyrovnání“). V souladu s ust. § 287 insolvenčního zákona zpeněžení veřejnou dražbou se provede podle ustanovení zvláštního právního předpisu. Veřejnou dražbu provede dražebník na návrh insolvenčního správce. Smlouva o provedení dražby se v takovém případě stane účinnou dnem, kdy ji schválí věřitelský výbor, nejde-li o zpeněžení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, která slouží k zajištění pohledávky. V takovém případě smlouvu o provedení dražby věřitelský výbor neschvaluje, insolvenční správce postupuje pouze dle pokynu zajištěného věřitele dle ust. § 293 insolvenčního zákona.

Insolvenční zákon stejně jako zákon o konkursu a vyrovnání odkazuje na zvláštní zákon – zá-

Mgr. Renata Valešová

Foto: archiv

kon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách (dále jen „zákon o veřejných dražbách“). V obou zákonech je dokonce přímo operováno s pojmem dražebník. Je tak nepochybné, že úmyslem zákonodárce bylo světit zpeněžování majetkové podstaty prostřednictvím dražby výlučně do rukou osob, které k této činnosti získaly příslušné živnostenské oprávnění, a které budou při dražbě postupovat podle zákona o veřejných dražbách.

Je třeba si uvědomit, že tato otázka není jen otázkou toho, která osoba dostane svou odměnu za zpeněžení majetku náležejícího do majetkové podstaty. Dražba prováděná exekutorem dle exekučního řádu a dražba prováděná dra-

žebníkem dle zákona o veřejných dražbách není zcela identická.

Zřejmě nejzávažnější rozdíl je pak ve způsobu, jakým lze takovou dražbu napadnout, okruhu osob, které jsou k tomu oprávněny, a lhůtách k tomu stanovených. Dle ust. § 76 odst. 2 exekučního řádu se při dražbě prováděné na návrh vlastníka nebo osoby oprávněné disponovat s věcí postupuje přiměřeně dle tohoto zákona. Dle ust. § 69 exekučního řádu pak v případě, že exekuční řád nestanoví jinak, použijí se na exekuci movitých a nemovitých věcí přiměřeně ustanovení zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (občanský soudní řád). I na dražbu prováděnou exekutorem na návrh insolvenčního správce se tak přiměřeně použije ust. § 336k občanského soudního řádu, dle kterého je proti usnesení o příklepu možné podat odvolání. Toto odvolání však mohou podat pouze oprávněný, povinný, vydražitel, osoba, které nebyla v rozporu se zákonem doručena dražební vyhláška, a dražitelé, kteří se zúčastnili dražebního jednání, jestliže mají za to, že průběhem dražby byli zkráceni na svých právech. Lhůta činí 15 dnů od vyvěšení usnesení o udělení příklepu na úřední desce. Je však třeba uvést, že výše uvedená možnost odvolání se uplatní pouze u dražby věcí nemovitých, v případě dražby věcí movitých je udělení příklepu konečné a nelze se proti němu odvolat.

Naproti tomu, dle ust. § 24 zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách (dále jen „zákon o veřejných dražbách“) může podat žalobu o neplatnost dražby každý, do jehož práv bylo provedením dražby podstatným způsobem zasaženo a je účastníkem dražby, navrhovatelem, osobou oprávněnou z předkupního práva k předmětu dražby, osobou oprávněnou z práva na přednostní nabytí předmětu dražby nebo osobou, k jejímuž návrhu bylo vykonatelným rozhodnutím zakázáno s předmětem dražby nakládat. Lhůta pro podání žaloby činí tři měsíce ode dne konání dražby. Na rozdíl od exekuční dražby je právo podat žalobu o neplatnost dražby zachováno i v případě věcí movitých.

Dalšími, neméně významnými rozdíly jsou např. povinnost k uskutečnění prohlídky předmětu dražby nebo povinnost k uveřejnění dražební vyhlášky na centrální adrese v zákonem stanovených případech, které tíží pouze dražebníky v dražbě konané dle zákona o veřejných dražbách.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti, tj. s ohledem na tzv. normativní odkaz uvedený v ust. § 286 odst. 1 insolvenčního zákona

a nikoli zanedbatelnou rozdílnost dražby dobrovolné konané dle zákona o veřejných dražbách a dražby uskutečněné exekutorem, tak s postupem insolvenčních správců, kteří zpeněžují majetkovou podstatu prostřednictvím exekutorů, nelze souhlasit. Dle mého názoru je nutné na takový postup nahlížet jako na jednání, které

odporuje zákonu a zjevně narušuje veřejný pořádek, neboť jde o neakceptovatelné nerespektování ustanovení insolvenčního zákona. Insolvenčním správcům tak lze jen doporučit, aby tímto způsobem nepostupovali, a v případě, že požadavek zpeněžení majetku náležejícího do majetkové podstaty prostřednictvím exeku-

tora bude obsažen v pokynu zajištěného věřitele, aby se s takovým pokynem nespokojili, nýbrž aby v takovém případě plně využívali dohledací činnost soudu dle ust. § 293 odst. 1 insolvenčního zákona.

Mgr. Renata Valešová,
asistent soudce